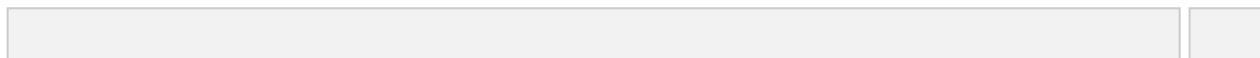
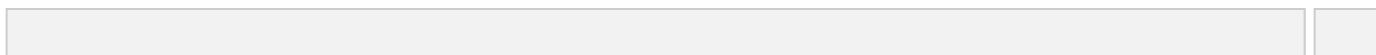

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА

“ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” 2014-2020

□ **Основна цел на процедурата:** Предоставяне на фокусирана подкрепа на големите предприятия в България за изпълнение на мерки за енергийна ефективност с цел постигане на устойчив растеж и конкурентоспособност на икономиката.

□ **Очаквани резултати:** подобряване на енергийна ефективност при крайното енергийно потребление на големите предприятия в България, което, от своя страна, да доведе до повишаване на техния капацитет и до постигане на по-устойчив растеж както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката.

Общ бюджет на процедурата: 97 791 500 лв. (50 000 000 евро)

500 000 лв.	2 500 000 лв.
-------------	---------------

Режим на държавни/минимални помощи:

□ **По Елемент А** кандидатите **могат да избират ЕДИН** от двата **приложими режими** на държавна помощ:

1) **Регионална инвестиционна помощ** съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187/26.06.2014).

или

2) **Инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност**“ съгласно чл. 38 от Регламент (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014

4

--	--

--	--

Режим на държавни/минимални помощи:

□ Елемент Б

Помощ „de minimis“ съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта „de minimis“

Максималният размер на помощта по режим „de minimis“ за едно и също предприятие, заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на **200 000 евро** за период от три бюджетни години.

5

✓ Елемент А

Максимален интензитет на помощта по режим „регионална

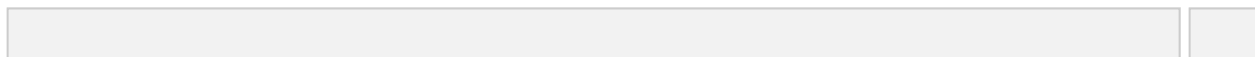
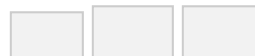
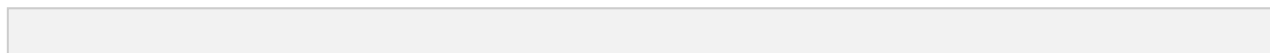
инвестиционна помощ”:

	50 %	25 %
--	------	------

Максимален интензитет на помощта по режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност”:

	45 %
--	------

6

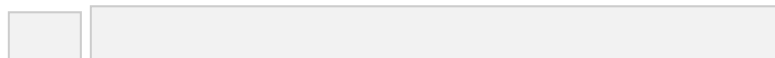
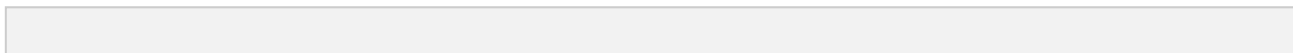

✓ **Елемент Б**

Максимален интензитет на помощта по режим "de minimis":

	50 %
--	------

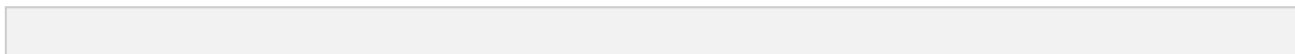
7

- ☐ Да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите или да са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава членка на Европейското икономическо пространство;
- ☐ Да **НЕ** отговарят на изискванията за микро, малко или средно предприятие съгласно ЗМСП и Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014;
- ☐ Да имат минимум три приключени финансови години (2013, 2014 и 2015 г.);

- ☐ Да не попадат в забранителните режими на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 от 17 юни 2014 година, Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г., Регламент (ЕС) № 1301/2013 на европейския парламент и на Съвета, ПМС № 162/2016г.;
- ☐ Да не са недопустими кандидати съобразно демаркационната линия с други планове и програми, финансирани със средства на ЕС.

8

- ☐ Икономическата дейност съгласно Класификацията на КИД - 2008, за която ☐ заявяват подкрепа кандидатите следва да е в един от следните сектори:

В „Добивна промишленост“,

С „Преработваща промишленост“,

Д „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“,

Е „Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване“,

F „Строителство“.

ВАЖНО: Кандидатите по настоящата процедура могат да заявят за подкрепа дейности, които се изпълняват в рамките на **основната или на допълнителната си икономическа дейност**. Посоченото се доказва с Удостоверение за код на основната икономическа дейност, издадено от НСИ (**въз основа на данни за 2015 г.**) с включена информация и за допълнителните дейности (ако има такива), които кандидатът извършва.

9

☐ **По Елемент А недопустими са предприятия, при които:**

Дейността, за която кандидатстват се отнася до:

- сектора на рибарството и аквакултурите;
- сектора на първично производство на селскостопански продукти;
- сектора на преработка и продажба на селскостопански продукти, в следните случаи:
  - когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия; или
  - когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

- помощи за закриването на неконкурентоспособни въглищни мини; **В случай на “регионална инвестиционна помощ” дейността се отнася и до:**
- сектор **стоманодобив;**
- сектор **въгледобив;**
- сектор корабостроене;
- сектора за производство на синтетични влакна;
- **сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура;**
- **производство и дистрибуция на електроенергия и енергийните инфраструктури.** 10

Са предприятия, които:

- са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар;
- са предприятия в затруднено положение.
- В случай че кандидатстват за **регионална инвестиционна помощ** са закрили същата или подобна дейност в Европейското икономическо пространство през двете години, предхождащи подаването на проектното предложение, или които, към момента на подаване на проектното предложение, имат конкретни планове да

закрият такава дейност в срок до две години след приключването на първоначалната инвестиция, за която се кандидатства за помощта, в съответния регион;

Финансирането представлява:

- помощи за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по конкретно помощите, които са пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;
- помощ, поставена в зависимост от преференциално използване на национални продукти спрямо вносни такива;

11

--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

□ В случай на помощ по Елемент Б недопустими са предприятия, при които:

Дейността, за която кандидатстват се отнася до:

- сектора на рибарството и аквакултурите;
- сектора на първично производство на селскостопански продукти;
- сектора на преработката и търговия със селскостопански продукти в следните случаи:
  - когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия; или

- когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

Финансирането представлява:

- помощи за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по конкретно помощите, които са пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;
- помощ, поставена в зависимост от преференциално използване на национални продукти спрямо вносни такива;
- помощ, която ще се използва за придобиването на товарни автомобили от предприятия, които осъществяват сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу

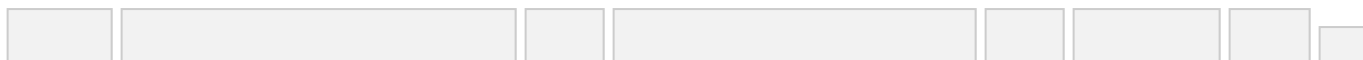
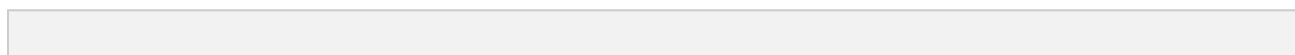
12

възнаграждение;

□ С оглед избягване на припокриването между **ОПИК и ПРСР** подкрепа не могат да получават:

- предприятия, кандидатстващи **за преработка и/или маркетинг на горски продукти**;
- Предприятия, кандидатстващи за дейности, които съгласно КИД 2008 попадат в Сектор С, **код 10 „Производство на хранителни продукти“** и **код 11 „Производство на напитки“**, както следва:
  - 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия“;

- 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия“;
- 10.3 „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия“; - 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини“;
- 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти“;
- 10.6. „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти“;
- 10.81. „Производство на захар“;
- 10.83. „Преработка на кафе и чай“;
- 10.84. „Производство на хранителни подправки и овкусители“;
- 10.91. „Производство на готови храни за животни“;
- 11.02. „Производство на вина от грозде“;
- 11.03. „Производство на други ферментирани напитки“;
- 11.06. „Производство ¹³ на малц“.

- С оглед осигуряване на съответствие с ограниченията за подкрепа, поставени в рамките инвестиционен приоритет 3.1. на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ в случай, че дейността за която

кандидатстват, попада в **секторите на търговия или услуги** съгласно КИД-2008

Съгласно Агрегираната номенклатура на икономическите дейности А-3 (Приложение Ч) секторите на икономическа дейност се разделят на **Селско, горско и рибно стопанство** (сектор А), **Индустрия (В, С, D, Е и F)** и **Услуги, в това число и търговия** (G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T и U).

14

1) Проектите трябва да се основават на **мерки, препоръчани в енергиен одит** по образец („обследване за енергийна ефективност”), изготвен за целите на процедурата за подбор на проекти (съгласно Приложение Б към Условиата за кандидатстване).

- ☐ Енергийният одит следва да е извършен от лице, вписано в публичния регистър по чл. 60, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност;
- ☐ Обследването за енергийна ефективност следва да съдържа единствено

мерки, свързани с дейността за която се кандидатства, като по отношение на тази дейност трябва да е налице информация за енергийното потребление за предходен тригодишен период (2014-2016 г.).

ВАЖНО: Контролът относно качеството на изготвените енергийни одити ще бъде извършван в рамките на оценителния процес чрез изготвяне на Становище за енергиен одит. Отрицателно становище по един или повече от критериите от раздел I на Становището води до директно отхвърляне на проектното предложение. **Единствената нередовност**, свързана с енергийния одит, която може да бъде отстранявана в рамките на процеса по оценка, е представянето на справката по т. 10, 15

в случай че същата липсва или не е изготвена съгласно указанията.

☐☐☐☐

2) Проектите трябва да включват задължително дейности по Елемент А;

3) Следва да са в съответствие с хоризонталните политики, залегнали в чл. 7 и чл. 8 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета;

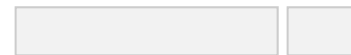
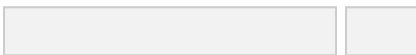
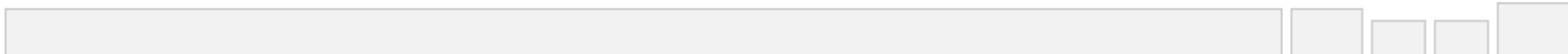
4) Да се изпълняват само на територията на Република България;

6) Да бъдат съфинансирани от страна на кандидата;

5) Да отговарят на всички изисквания, посочени в Условиата за кандидатстване и Условиата за изпълнение.

16

- Допустими за подкрепа по Елемент А, **в случаите на режим Регионална инвестиционна помощ** съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, са проектни предложения, които имат за свой основен предмет осъществяването на първоначални инвестиции в материални и нематериални активи, свързани с:
- **разширяването на капацитета** на съществуващ стопански обект (вследствие на

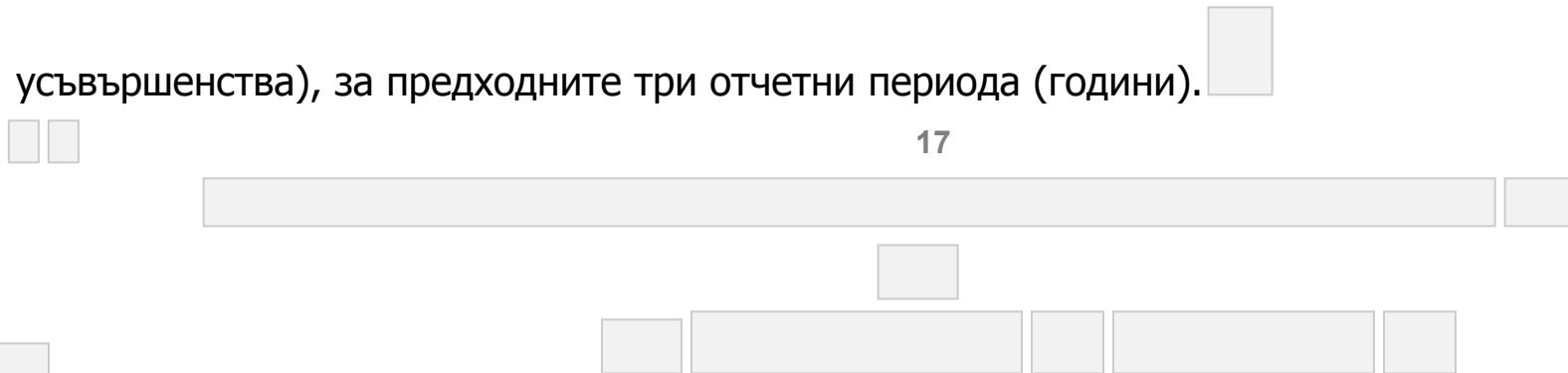

инвестицията съществуващият стопански обект следва да може да произвежда повече от поне един от вече произвежданите продукти, при условие че базисният производствен процес не се променя из основи)

или

– **основна промяна в целия производствен процес** на съществуващ стопански обект (промяна в целия производствен процес означава прилагането на основна за разлика от рутинна производствена промяна).

При основна промяна **допустимите разходи трябва да надхвърлят амортизацията на активите**, свързани с дейността, която предстои да бъде модернизирана (методът за производство или доставка, който се заменя с въвеждането на нов или значително се усъвършенства), за предходните три отчетни периода (години).

□ Допустими за подкрепа по Елемент А **в случаите на режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“** съгласно чл. 38 от Регламент (ЕС) № 651/2014, са само проекти, които нямат за цел спазване стандартите на ЕС, които вече са приети, дори ако все

още не са влезли в сила.

„Стандарт на Съюза“ съгласно чл. 2 (102) Регламент (ЕС) № 651/2014 означава:

а) задължителен стандарт на Съюза, определящ равнището на опазване на околната среда, което трябва да бъде постигнато от отделните предприятия; или

б) задължението съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета да се **използват най-добрите налични техники (НДНТ)** и да се гарантира, че нивата на емисиите на замърсителите не са по-високи отколкото биха били, когато се прилагат НДНТ.

18

□ **Елемент А**

- Инвестиции за изпълнение на мерки, препоръчани в обследването за енергийна ефективност (с изключение на мерките, включени за изпълнение по елемент Б на настоящата процедура), както следва:

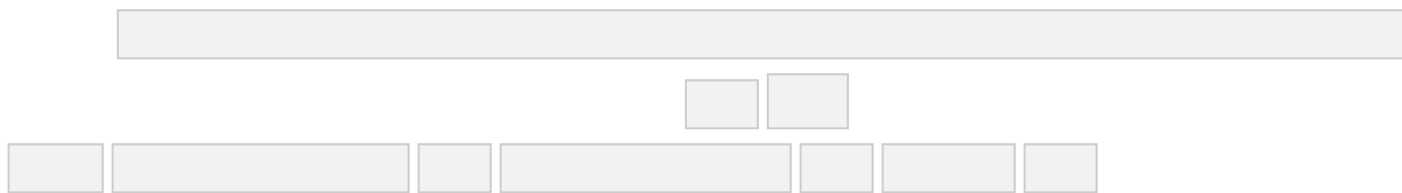
1) Придобиване на **машини, съоръжения, оборудване** (в това число специализирани транспортни средства) и **СМР**, представляващи ДМА, препоръчани в обследването;

2) **Придобиване на ДНА** (вкл. за разработване на софтуер), препоръчани в обследването.

ВАЖНО: Специализираните транспортни средства са допустими само в случай, че са предназначени за превоз на товари с технически допустима максимална маса над 3,5 t (категория N2 или N3 съгласно Закона за движение по пътищата).

Деятелностите, свързани с **въвеждане на ВИ не са допустими** за финансиране по елемент А.

19

□ **По Елемент Б:** □

- Придобиване на **инвестиционен проект** по смисъла на ЗУТ;
- Извършване на **СМР, пряко свързани** с и необходими за въвеждане в експлоатация на **активите**, препоръчани в обследването;

- Инвестиции за изпълнение на мерки, препоръчани в обследването, които не са заявени по Елемент А:
  - 1) Придобиване на **машини, съоръжения, оборудване** (в това число специализирани транспортни средства) и СМР, представляващи ДМА, препоръчани в обследването;
  - 2) Придобиване на **ДНА** (вкл. за разработване на софтуер), препоръчани в обследването.

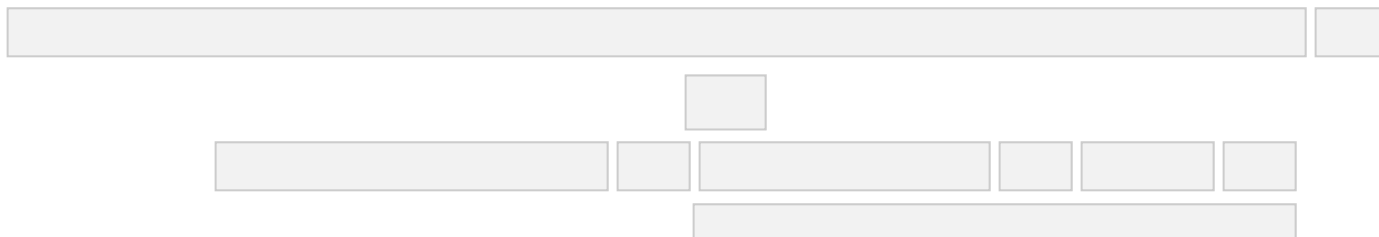
□ По Елемент Б:

- Консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001;

- Закупуване на материали, които са пряко свързани с изпълнението на енергийно ефективните мерки, препоръчани в обследването и предвидени да бъдат реализирани по проекта (в рамките на Елемент А и/или Елемент Б на процедурата);
- Публичност и визуализация;
- Финансов одит на проекта.

ВАЖНО: Изпълнението на една ЕЕ мярка може да бъде включено само в рамките на един елемент на процедурата.

21

- дейности, чието изпълнение е **предложение** с изключение на по смисъла на ЗУТ; □ стартирало **преди подаване на проектното** дейността придобиване на инвестиционен проект
- дейности след края **на проекта**, с изключение на дейността одит на проекта;
- извършване на **обследване за енергийна ефективност по образец**;

- дейности, свързани с изпълнение на мерки, отнасящи се до **икономическа дейност, различна от тази, за която се кандидатства** или такава, която не е осъществявана;
- дейности, за които **не са заявени разходи** в бюджета на проекта;
- дейности, които **вече са финансирани** от други публични източници;
- закупуване на дълготрайни активи **втора употреба** и на дълготрайни активи, които **не са заведени за първи път** от получателя на помощта (закупени от първи доставчик или производител);
- закупуване на компютърно оборудване и софтуер за административни нужди;
- инвестиции във ВИ, които **не са за собствено потребление**;
- инвестиции за изпълнение на ЕЕ мерки, които не се отнасят до **крайното енергийно потребление**;

22

- дейности за изпълнението на ЕЕ мерки, основаващи се на **метода „добра стара практика“**.

- дейности, свързани с ЕЕ мерки на **административни сгради** , на сгради, които не са въведени в експлоатация, както и такива, свързани с изграждане на изцяло **нови сгради**;
- дейности, свързани с ЕЕ мерки, при **които паричната равностойност на енергийните спестявания за всяка мярка е по-малка от 20 % от общия размер на**

спестяванията от изпълнението ѝ.

- ☐ дейности, които са с цел гарантиране, че потенциалните бенефициенти спазват **стандартите на ЕС** (в случай на помощ съгласно чл. 38 на Регламент (ЕК) 651/2014);
- ☐ дейности, свързани с **транспортна и енергийна инфраструктура** (в случай на регионална помощ);
- ☐ инвестиции за постигане на **намаляване на емисиите на парникови газове** от дейности, изброени в приложение I към **Директива 2003/87/ЕО**;
- ☐ производството, обработката и продажбата на **тютюн и тютюневи изделия**;
- ☐ консултантски услуги за **разработване на проектното предложение**; ☐ консултантски, юридически и счетоводни **услуги от общ характер**;
- ☐ придобиването на товарни автомобили от предприятия, които осъществяват **сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение** (в случай на минимална помощ). ☐

23

- ☐ Дейности, свързана с изпълнение на мярка, отнасяща се до въвеждане на

автоматизирана система за мониторинг и контрол на енергопотреблението, която обхваща **под 60% от енергопотреблението** на обекта.

□ Инвестиции в **системи, които произвеждат енергия**, вкл. и за собствено потребление (като системи за климатизация, котли, системи за оползотворяване на отпадна енергия, термопомпи, вентилационни системи и др. под.), не могат да получат финансиране по режим „**регионална инвестиционна помощ**” ;

□ Кандидати с инсталации, включени в **регистъра за търговия с квоти за емисии на парникови газове** не могат да заявяват за подкрепа инвестиции, които са пряко свързани и **влияят на производствения процес** на инсталацията, на **нивата на емисиите и замърсяването** от нея, както и водят до повишаване на **производствените ѝ мощности**.

24

□ Проектът се изпълнява в сектори, които се характеризират с висока енергийна интензивност (**химическа промишленост; производство на стомана; производство на цимент, керамика, стъкло и вар;**

производство на цветни метали, производство на хартия)* съгласно КИД 2008 г.;

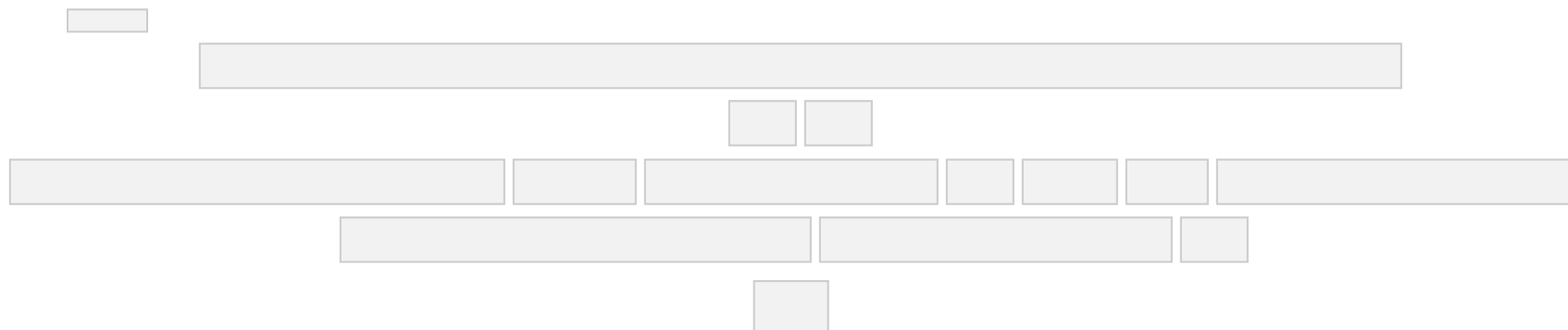
* С 17 „Производство на хартия, картон и изделия от тях“, С 19.1 “Производство на кокс и продукти на коксуването“, С 19.2 “Производство на рафинирани нефтопродукти и брикети от въглища и торф“, С 20 „Производство на химични продукти“, С 21 „Производство на лекарствени вещества и продукти“, С 22 „Производство на изделия от каучук и пластмаси“, С 23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини“, С 24. “Производство на основни метали”

☐ Проектът се изпълнява около и в териториите от мрежата Натура 2000;

☐ Проектът включва :

- пречистване на отпадъчни води,
- рециклиране на бракувана продукция или
- използването на рециклирани суровини.

25

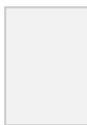
- Продължителността на изпълнение на всеки проект не следва да надвишава **24 месеца**, считано от датата на влизане в сила на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;

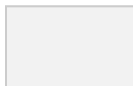
- Кандидатите могат да задават допълнителни въпроси и да искат разяснения във връзка с Условието за кандидатстване до 3 седмици преди крайния срок за подаване на проектни предложения. Допълнителни въпроси могат да се задават само на електронната поща по-долу като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти:

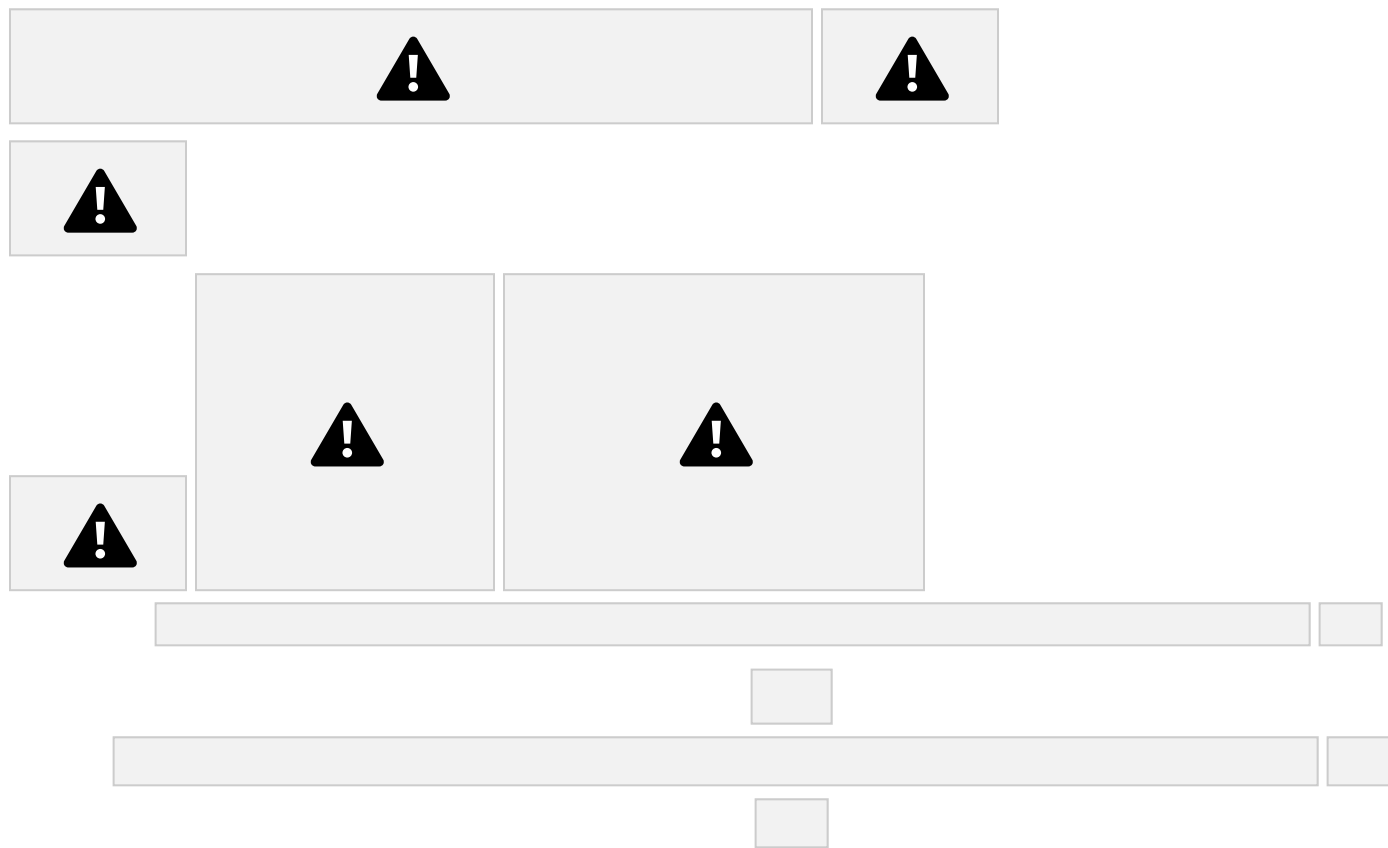
Адрес на електронна поща:

energy_large@mi.government.bg

26

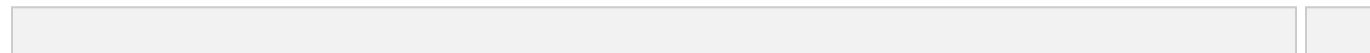

- Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва **изцяло по електронен път** чрез попълване на **уеб базиран формуляр за кандидатстване** и подаване на формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) единствено с използването на **Квалифициран електронен подпис (КЕП)**, чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: **<https://eumis2020.government.bg>**.

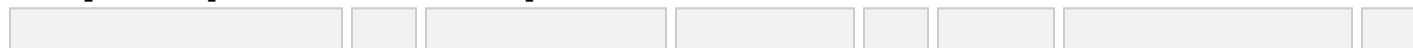
- В Приложение А към Условиата за кандидатстване са предоставени детайлни **примерни указания** за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване, прилагането на електронно подписаните придружителни документи и подаването на проектното предложение с КЕП.

28

Регулаторна **рамка и етапи на оценяване**

- Регулаторна рамка – ЗУСЕСИФ и ПМС 162/2016 г.;

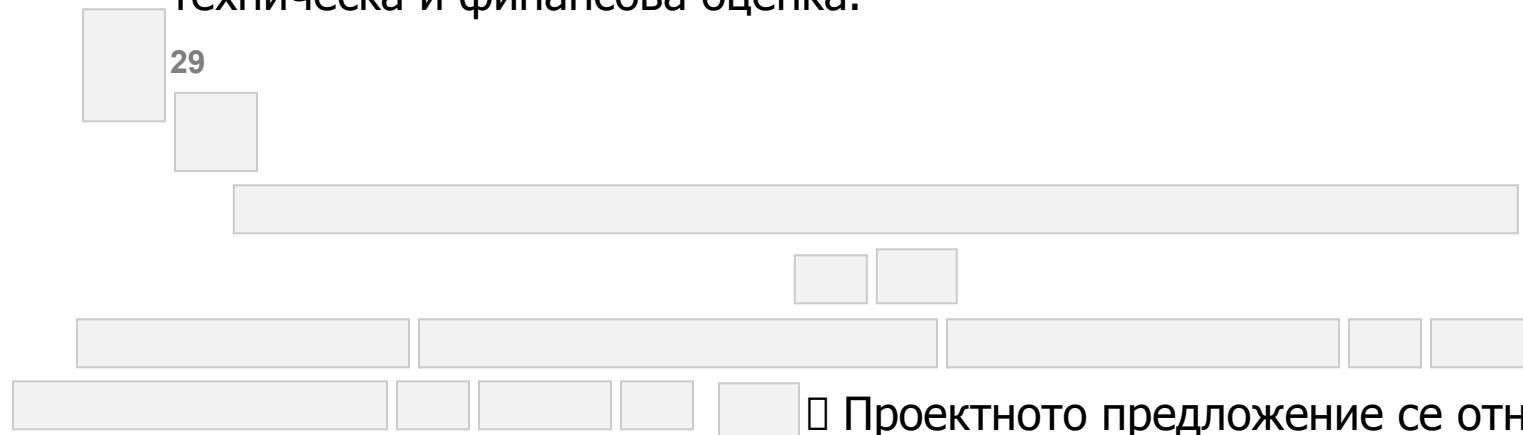
- Процедура на подбор на проекти **с един краен срок за кандидатстване.**

- Крайният срок за подаване на проектни предложения е **17:30 часа на 19.05.2017 г.**

□ Срокът за извършване на оценката на проектните предложения е **до 3 месеца** от издаването на акта за назначаване на Оценителната комисия, а в определените в чл. 33, ал. 2 от ЗУСЕСИФ случаи – до четири месеца;

□ Етапи на оценяване:

- оценка на административното съответствие и допустимостта;
- техническа и финансова оценка.

обявената процедура за

☐ Проектното предложение се отнася за **подбор на проекти;**

- Налице са **всички документи**, представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в Условиата за кандидатстване;
- Въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените документи е налице **съответствие на кандидатите и проектните дейности с**

критериите за допустимост, посочени в Условието за кандидатстване;

- При установена **липса на документи и/или друга нередовност**, Оценителната комисия изпраща до кандидата уведомление за установените нередовности, като определя срок за отстраняване от **една седмица**;
- Уведомленията за установени нередовности ще се изпращат през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата, като за дата на получаване на уведомлението се счита **датата на изпращането му чрез ИСУН**.
- Неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до **прекратяване на кандидата**, до получаване на по-малък брой точки от проектното предложение или до редуциране на разходи в бюджета на проекта.

30

- След приключване на този етап на оценка, на интернет страницата на УО (www.opic.bg) и в ИСУН се публикува **списък на проектите предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка** с основанията за недопускане;

- Срок за възражения – **една седмица** от датата на съобщаването;
- Срок за произнасяне по възражението – **една седмица от датата на получаване;**
- Ръководителят на Управляващия орган може да **върне проектното предложение за техническа и финансова оценка** или да **прекрати производството по отношение на съответния кандидат.**

31

- **Критериите за техническа** **и финансова оценка** на проектните предложения са подробно указани в Приложение Й към Условиата за кандидатстване.

- Оценка на всички проектни предложения, **успешно преминали** оценка на административното съответствие и допустимостта;
- При установяване на обстоятелства и/или неяснота в предоставената в проектното предложение информация е възможно да бъдат изискани документи/разяснения от кандидатите в срок **от една седмица**;
- Предоставяната допълнителна информация **не следва** да съдържа елементи, водещи до **подобряване** на първоначалното проектно предложение.

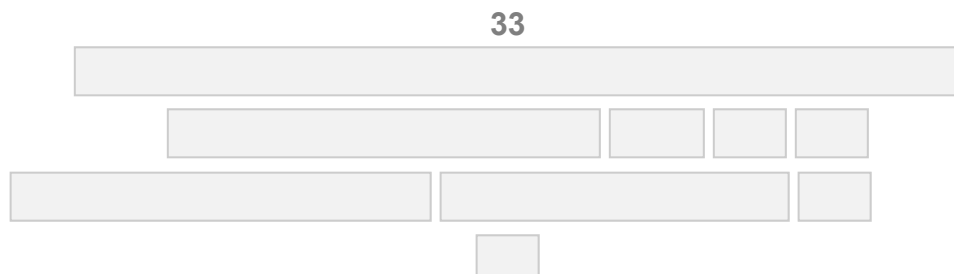
32

- При наличие на **недопустими разходи** или на разходи, които не са **съпоставими** с пазарните цени за аналогични **активи**, Оценителната комисия служебно

коригира/премахва съответните разходи от бюджета на проекта;

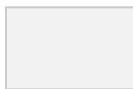
- В случай че проектното предложение получи **„0“ точки** по показател **„Реалистичност на разходите по проекта“**, проектното предложение се **отхвърля**;
- Минимален праг за класиране: **60 точки**;
- Проектните предложения се класират в **низходящ ред** съобразно получената оценка.

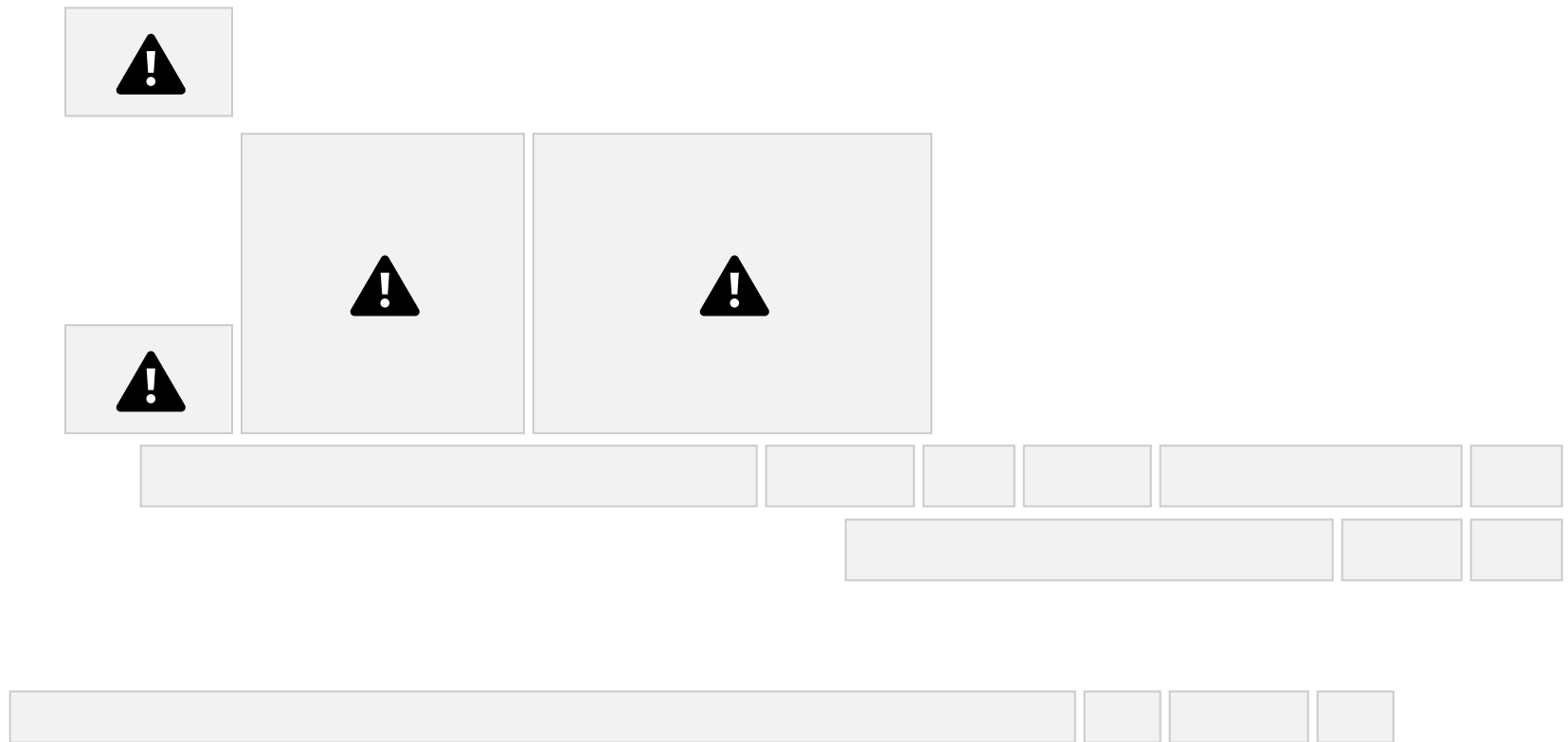

- Преди сключване на договор Управляващият орган ще ☐ извършва и проверки относно: ☐

- Подадени проектни предложения от кандидати **свързани предприятия**, осъществяващи **сходна** дейност;
- Дали кандидатите (и на ниво група) са закрили/имат намерение да **закрият същата или подобна дейност** в ЕИП; - Дали кандидатите (и на ниво група) са обект на неизпълнено **разпореждане за възстановяване** вследствие на предходно решение на Европейската комисията;
- Дали кандидатите (и на ниво група) са предприятия в **затруднено положение**;
- Дали кандидатите са получили **помощ за оздравяване/преструктуриране** и не са изпълнили задълженията си в тази връзка.

34

- Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства;
- Да бъдат извършени след датата на подаване на проектното предложение и до изтичане на крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта, с изключение на разходите за придобиване на инвестиционен проект по смисъла на ЗУТ, които могат да бъдат извършени преди датата на подаване на проекта, но след датата на обявяване на настоящата процедура;
- Да са в съответствие с видовете разходи, включени в административния

договор и да са за реално доставени продукти и извършени услуги;

- За разходите да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени изискванията за съхраняване на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и да са действително платени не по-късно от датата на подаване на междинния/финалния отчет по проекта от страна на бенефициента, като разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими;

36

--	--	--	--	--	--

--	--	--

--	--	--	--

- Да бъдат подкрепени от **оригинални разходо-оправдателни** документи и да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез **отделни счетоводни аналитични сметки** или в отделна счетоводна система.

- Следва да се има предвид, че при разходването на средствата от бюджета бенефициентите следва да спазват правилата за определяне на изпълнители на дейности по проекта, които са заложи в Глава Четвърта на ЗУСЕСИФ, относимите подзаконови нормативни актове и изискванията на Управляващия орган. За улеснение на бенефициентите при прилагането на описаните

правила УО е публикувал на сайта си Ръководство за изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

37

- ☐ Разходи за придобиване на **машини, съоръжения и оборудване (в т.ч. специализирани транспортни средства, предназначени за превоз на товари, с технически допустима маса над 3,5t) и СМР**, представляващи дълготрайни материални активи, препоръчани в обследването за енергийна ефективност;
- ☐ Разходи за придобиване на **дълготрайни нематериални активи** (вкл. разходи за разработване на софтуер), препоръчани в обследването за енергийна ефективност;

При избран режим „регионална инвестиционна помощ“ разходите за ДНА са допустими само до 50% от общите допустими инвестиционни

разходи за първоначална инвестиция.

Разходи за инвестиции, свързани с въвеждане на възобновяеми източници (ВИ), не са допустими за финансиране по елемент А.

При избран режим **„инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“** допустимите разходи включват **само допълнителните инвестиционни разходи**, необходими за постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност.

- **Когато разходите за инвестициите в енергийна ефективност могат да бъдат разграничени** в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, тези разходи, свързани с енергийната ефективност, представляват допустимите разходи

ВАЖНО: Разходите за **инвестиции в енергийна ефективност** ще се считат за **разграничими** в случаите, когато в рамките на съответния актив е налице **отделен компонент, елемент, съставна част или друга физически разграничима единица**, която е пряко свързана с повишаване на енергийната ефективност (съгласно посоченото в т.5.1.5. на обследването).

39

--

☐ **Елемент А**

- При избран режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“ и **когато разходите за енергийна ефективност са неразграничими**, допустимите разходи се установяват чрез **сравнение с подобна инвестиция** с по-малка енергийна ефективност, която би била осъществена без помощта. **Разликата** между разходите за двете инвестиции представлява **размера на допустимите разходи за инвестиции в енергийна ефективност**.

Под подобна (идентична) инвестиция се има предвид **технически сравнима инвестиция**, но с по-ниски показатели за енергийна ефективност (т.е. инвестиция с **еднакъв производствен капацитет и технически характеристики** с изключение на онези, които са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност).

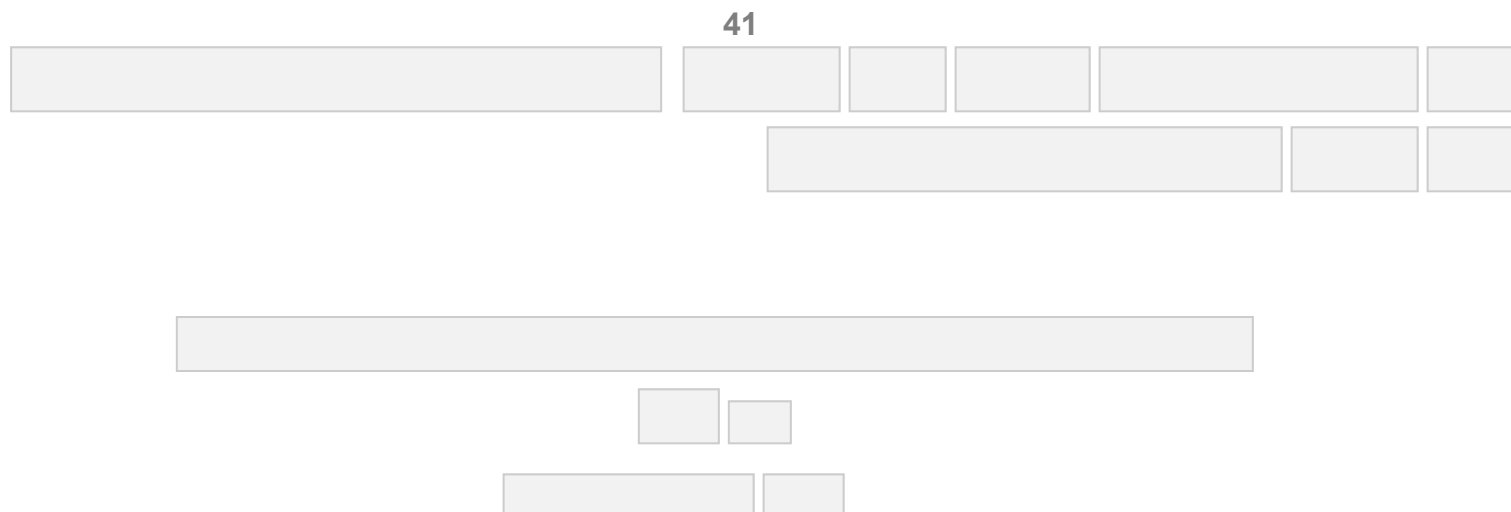
40

- Разходи за консултантски услуги за **въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт** в предприятията, съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Система за управление на енергията)/EN ISO 50001;
- Разходи за **придобиване на инвестиционен проект** по смисъла на ЗУТ, свързан с и необходим за изпълнението на проекта;

- Разходи за **СМР**, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, препоръчани в обследването.
- Разходи за **инвестиции, препоръчани в обследването за енергийна ефективност, които не са заявени по Елемент А** – следва да отговарят на същите изисквания като разходите по елемент А;

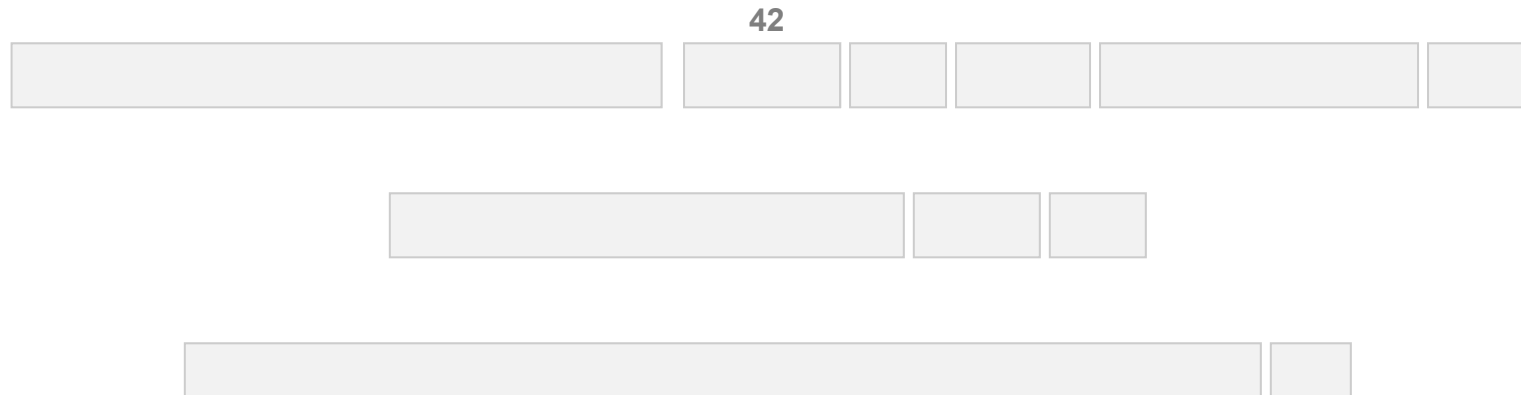

- Разходи за **материали**, които са пряко свързани с изпълнението на енергийно ефективните мерки, препоръчани в обследването за енергийна ефективност и предвидени да бъдат реализирани по проекта, като те **не представляват ДМА или не водят до повишаване стойността на актива**, за който се отнасят;
- Разходи за **одит на проекта** – до 6 500 лева (приложимо за проекти със

стойност на безвъзмездната финансова помощ над 750 000 евро (1 466 872,50 лева);

□ Разходи за **публичност и визуализация** – до 3 000 лева.

Разходите по Елемент Б не следва да надвишават 40% от общо допустимите разходи по проекта.

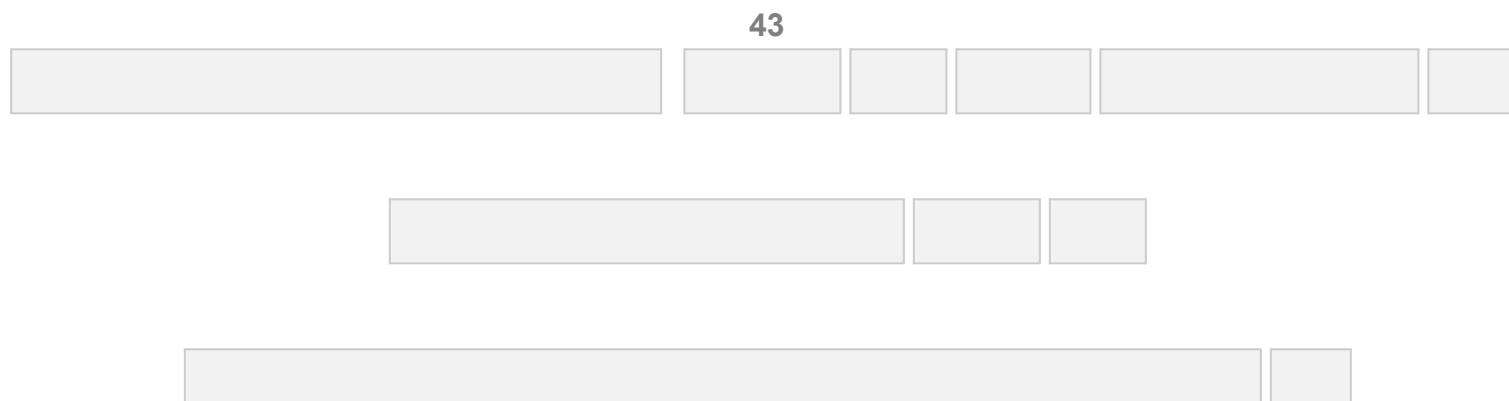
Разходите за дейности, свързани със:

– (i) СМР, препоръчани като мярка в обследването за енергийна ефективност и/или

(ii) СМР, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, препоръчани в обследването и/или

– Придобиване на системи за отопление и охлаждане и/или производство на енергия от ВИ за собствено потребление,

не трябва взети общо да представляват повече от 50% от разходите по проекта.

Разходите за СМР, независимо от това дали са заявени по елемент А или елемент Б, следва да представляват ДМА.

В случай на **СМР, препоръчани като мярка в обследването**, същите следва да водят до подобряване на функционалните характеристики и до повишаване стойността на производствената сграда, производствено помещение или актив, към който се отнасят.

В случай на **СМР**, **пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на актив, заложен по Елемент А**, същите не трябва да водят до повишаване на стойността на този актив.

44

□ **Дълготрайните материални и нематериални активи** следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта; да представляват амортизируеми активи; да бъдат включени в активите на предприятието, съгласно приложимите счетоводни стандарти; да са закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача; да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта за срок от минимум пет години.

□ Допустимо е придобиване на активи чрез договор за **краткосрочен финансов лизинг**, при условие че бенефициентът придобива собствеността върху активите в

рамките на срока на изпълнение на проекта. Придобиването чрез финансов лизинг е допустимо при спазване на условията на чл. 18, ал. 1 и 3 от ПМС № 189/2016 и чл. 14, пар. 6 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014

□ Разходите за **доставка, монтаж, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация** на оборудването/машините/съоръженията следва да бъдат включени в общата стойност на дълготрайните активи, посочена в бюджета. В случай че са посочени на отделни редове, същите ще бъдат премахнати от бюджета на проекта.

45

□ Заложените разходи следва да съответстват на представените пазарни цени като е допустимо увеличение до 10 % от стойността на представената оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет;

□ При проверка на съответствието на цени в чуждестранна валута, посочени в офертата/извлечението от каталог/проучването в интернет, ще се взима предвид курсът на БНБ към дата 18.01.2017 г.;

□ В бюджета не се посочват марки, модели, технически характеристики и други указващи/насочващи белези към конкретен актив или доставчик;

□ В бюджета няма отделни колони за брой и единична стойност. Кандидатите

следва да опишат броя на закупуваните ДМА, ДНА, услуги и други в описателната част на отделните бюджетни редове;

□ Кандидатът следва да заложи един и същ интензитет за всички разходи, финансирани в рамките на един и същ режим на държавна/минимална помощ (с изключение на случаите по “регионална инвестиционна помощ”, когато проектът се изпълнява едновременно в два региона с различен максимално допустим интензитет);

46

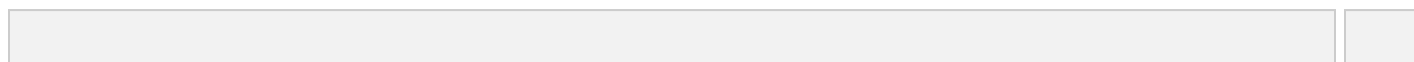

□ На всеки ред следва да се записват само и единствено разходи с еднакви технически характеристики/параметри и единични цени. В случай, че се предвижда закупуването на активи от един вид, но с различна единична стойност, е необходимо да се опишат в различни бюджетни редове;

□ В случай, че са предвидени дейности по въвеждане и сертифициране на система за енергиен мениджмънт в предприятията съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001, те трябва да бъдат обособени на отделни

бюджетни редове.

47

При изготвянето на бюджета на проекта кандидатите следва да спазват националното законодателство относно третирането на **ДДС** като „възстановим“ и съответно недопустим разход или като „невъзстановим“ и съответно допустим разход по ОПИК и настоящата процедура.

Третирането на ДДС като допустим/недопустим разход за целите на конкретния проект следва да се отрази в т. 1

„Основни данни“ на Електронния формуляр за кандидатстване по процедурата.

Вариант 1 - с авансово плащане, междинни плащания и окончателно плащане;

Вариант 2 - само междинни плащания и окончателно плащане; **Вариант 3** -

само окончателно плащане.

ВАЖНО:

Авансовото плащане е до 40 % от сумата на одобрената безвъзмездна финансова помощ.

Общият размер на междинните плащания не може да надхвърля 95%

от стойността на безвъзмездната финансова помощ.

49

--	--

--	--

--

ВЪЗМОЖНОСТИ

--

--	--	--	--	--

